

25 milliárd dollár IMF-hitel: a spekulatív tőke lehúz minket

A Nemzeti Bank csak asszisztál?

[2009.06.28. 16:30]

Varga István, a Magyar Adófizetők Országos Szövetségének alelnöke szerint felesleges volt a 25 milliárd dolláros IMF-hitel. Szerinte így akarja kimenteni a nemzetközi spekulatív tőke a nyereségét, amit – többek között – a lakáshiteleket törlesztő magyar állampolgárok fizetnek. Továbbmegy: a Magyar Nemzeti Bank a nemzetközi pénzügyi piacot elkötelezettje. Beszélgettünk még az ingatlanadóról és a lakáshitelek növekvő törlesztőrészletéről.

1. Varga István: az IMF-hitelről világosan

IMF-hitelről világosan

– A 25 milliárd dolláros IMF-EU készletlen hitelt célját – amit Magyarország kapott – még mindig misztikus köd lengi be. A potentátók szerint ez a hitel akadályozta meg Magyarországon az államcsődöt. Most végül is mi az igazság?

– Az ország nemzetgazdasága négy nagy alany együttese. A családok, a vállalatok, az állam és a bankrendszer. Mikor egy ország hitelt vesz fel, akkor megvizsgálható, hogy kinek a javát szolgálja, és kinek a terhe. Az IMF-től (Nemzetközi Valutaalap) és az EU-tól felvett, illetve az eddig lehívott több milliárd eurós kölcsön a bankrendszert szolgálja, de az állam terhe, vagyis végső soron a polgárok terhe. Nekik kell helyt állniuk azért a kötelezettségért, amit a hitelfelvétel kapcsán az állam magára vállalt. Ez a pénz nem szolgálja a vállalkozásokat és a lakosságot, hogy munkahelyeket hozzanak létre, bővüljön a fogyasztás vagy megélénküljön a gazdaság. De nem szolgálja az államot sem, hiszen az állam nem használhatja fel beruházásokra, fejlesztésekre vagy a vállalatok feltőkésítésére. Ezt a pénzt az állam a Magyar Nemzeti Banknál tartja tartalékban, és azt a célt szolgálja, hogy ha a Magyarországon jelenlévő külföldi tőke távozni akar, akkor elegendő devizát találjon „raktáron”, amire átváltja a forintban szerzett jövedelmét.

– Azt is mondják, hogy ez a hitel elősegítheti a magyarországi kereskedelmi bankok likviditásának megőrzését, amivel a lefulladt magyar gazdaságot támogatják.

– A kereskedelmi bankok a Magyar Nemzeti Bank kérdőíves felmérése szerint nem kívánják bővíteni a hitelezési tevékenységüket, sőt, szűkítik és drágítják. A kereskedelmi bankok kivonják a pénzt a vállalatokból, és a nemzeti banknál tartalékolnak. Ami további munkahelyvesztést és válságszituációt teremt. Nem arról van szó, hogy a válság hatására gyengül a gazdaság, hanem a bankok magatartása miatt gyengül a gazdaság, és ezt válságként érzékeljük.

– Az IMF mögött nemzetközi pénzügyi érdekeltségek állnak.

– Az IMF fő részvényese az USA, és gondoskodik az érdekeltségi körébe tartozó intézményről. Bár a Nemzetközi Valutaalap jogi értelemben az ENSZ intézménye, de valójában az amerikai gazdaságot és érdekeket szolgálja. Éppen ezért az USA a saját számvevőszékét küldte ide, hogy vizsgálódjon, miként használja fel Magyarország az IMF pénzt, mennyiben felel meg ez az amerikai érdekeknek.

– Ön szerint mit kellett volna csinálnunk, hogy saját érdekünkben cselekedjünk?

– Nem kellett volna felvennünk ezt a hitelt, mert nem volt rá szükségünk. Nem adódott zavar az államadósság-kezelésben, hiszen a nálunk működő kereskedelmi bankok sem kerültek pénzzavarba, sőt, még nagyobb a nyereségük, mint korábban. Elegendő volt a tőkeellátottságuk, és szó sem volt arról, hogy az anyabankok úgy döntöttek volna, hogy pénzt vonnak ki Magyarországról. Ez valójában a nemzetközi pénzügyi piacra teremtett zavar hatására kibontakozó krízishangulat. Ezt használták ki arra, hogy egy olyan hitelt vegyünk fel, aminek feltételeként kvázi kötelezvényként írták elő, hogy a szerkezetváltoztatásokat, a szociális célú kiadások csökkentését végrehajtsuk. Ami nagyon lényeges, hogy amíg a kötvénykibocsátások esetében nincs közvetlen fedezet, hiszen az adók biztosítják a visszafizetést, addig az IMF-hitelnél Magyarország felajánlotta a még meglévő közhatalmi fedezetnek. Minden állami ingatlan, vállalat fedezetül fel van ajánlva. Persze ezt nem dollárra vagy euróra vonatkozó éles elszámolásként kell értenünk, hiszen nem mérték fel, hogy mi mennyit ér. Ez gyakorlatilag a nyomásgyakorlás eszköze.

– Az IMF-hitel kötelezi Magyarországot arra, hogy vezessük be az ingatlanadót. Ez egy demokratikus országban hogyan képzelhető el?

– Az IMF gyakran más országoknál is így jár el, hogy bizonyos kötelezettségeket elvár a hitelfelvételtől. Ugyan nem jön létre szerződés az ország és az IMF között, de az adott államnak nyilatkoznia kell arról, hogy mit vállal és teljesít, amit persze az IMF sűg meg neki. Az IMF mindig elhárítja a felelősséget magáról, hiszen a súlyos következményekkel járó kötelezettségeket az ország hajítja végre. Az IMF-hitel nem az ország érdekét szolgálja, de maga a mechanizmus elfedi a lényegi beavatkozást. Az IMF a fuldoklót úgy menti ki, hogy közben a kötelet a nyakára hurkolja.

– De hát az amerikai tőke amúgy is itt van cégekben, részvényekben stb. Miért kell az IMF-en keresztül még egy újabb csatorna?

– Az IMF azt szolgálja, hogy az adott országból több erőforrást lehessen kiperéselni, ezáltal az amerikai tőke biztonságát és jövedelemszerző erejét növelik.

25 milliárd dollár IMF-hitel: a spekulatív tőke lehúz minket

2. Növekvő törlesztőrészletek

Növekvő törlesztőrészletek

– A válság óta bővös szövegként tört be a köztudatba: árfolyamkockázat. Hiszen szinte minden banki költségnövekedést ezzel magyaráznak. Hogyan növekedett a lakáshitelek havi törlesztőrészlete?

– Az embereket nem avatják be az ok-okozati kapcsolatokba, az elszámolásom sem átlátható. Először nézzük az árelmozdulást, hogy miért kell többet fizetni! Ha a forint árfolyama 10 százalékkal gyengül, akkor az éppen aktuális törlesztőrészletben a tőketartozás és az aktuális kamat is növekszik 10-10 százalékkal. Az

árfolyamhatás 10-30 százalékkal is elmozdíthatja a törlesztőrészlet nagyságát. Ha valaki ráadásul éppen nem tud fizetni, akkor jön a késedelmi kamat, és ha ezután törleszt is valamennyit, először leveszik a késedelmi kamatot, meg a különféle díjakra a költségeket, így előfordulhat, hogy már nem marad pénz a tőketörlesztésre, amit kvázi nem fizet, vagyis ismét késedelmi kamatot számolnak fel. A bankok képesek halmozottan ráterhelni az adóra a késedelmi kamatot. Mivel ez a viselkedés az összes bankra jellemző, fel sem tűnik az embereknek. De vannak egyéb díjak is. A bankok éltek és élnek egy-két trükkel. Ilyen trükk például az, hogy az első év során kisebb havi törlesztőrészletet számítanak, ezt a szerződés módosítást Amerikában találták ki, bebetető kamatozásnak hívják. Ha lejár ez a kedvezményes időszak, akkor egyébként is megugrik a törlesztőrészlet. Sokaknál egyszerre jelent meg – a kedvezmény elmúltával – a valódi törlesztőrészlet és az árfolyamnövekedés.

– *Kik mozgatják az árfolyamot?*

– Öt-hat nagy spekuláns üzleti érdekből mozgatja a forint árfolyamát, hiszen a spekulációval akkor lehet pénzt keresni, ha változás van, amit elő kell idézni. Érdekes módon, amikor bezár Magyarországon a bank, akkor mozdul el igazán az árfolyam. Nem akkor, amikor nálunk munkaidőben pénzügyi események történnek, hanem mikor New Yorkban és Londonban az időeltolódás miatt még bőven játszanak, nálunk pedig már véget ért a nap. Ebből látszik, hogy távolról rángatják a forint árfolyamát. Erről azonban a szerencsétlen lakáshitelt felvevő nem tehet. Őket kifejezetten megkárosítják.

– *Akkor ezek a játékosok megvárták, amíg Magyarországon kitört a deviza alapú hitelláz, és elkezdtek kaszálni?*

– Igen, de más okból. Magyarországra ugyanis jelentős spekulatív pénz áramlik be, mert nálunk nagy a kamat, míg mindenhol máshol kicsi a kamat. Átváltják a devizát forintra, és várják, hogy kegyegyen a magas kamat, aztán visszaváltják devizába, és elviszik a nyereséget. Ha azonban közben leértékelődik a forint, akkor hiába gyűjtöttek kamatot, a visszaváltásnál kevesebb eurót kapnak érte, így nem tudnak jelentősebb jövedelmet realizálni. Éppen ezért – mióta rosszul megy a gazdaság, azaz 2006 nyara óta – a kereskedelmi bankokhoz áramlik a spekulációs tőke. Különösen 2008 első félévében áramlott be óriási pénz. 43 milliárd euróról van szó. Ez a sok pénz mind jövedelmet akar, és nem akar árfolyamvesztést. Ezért a kereskedelmi bankok egy másik műveletet is beiktattak: ügyfeleket szereztek maguknak, akik kifizetik az árfolyamkockázatból adódó veszteségeket. A lakáshitelt felvevőket – ha elmozdul az árfolyam – többletbevezetésre kényszerítik, így a többletbevételekből a kereskedelmi bankok fedezni tudják a spekulatív pénzek – szintén árfolyamból adódó – veszteségeit, és a nyereséget ki tudják vinni az országból. Ezt a pénzvilágban ellenüzletnek hívják. A spekuláció tárgya tehát a magyar családok kifosztása. A nemzeti bank vezetése ma kizárólag a spekulációt szolgálja, valójában a nemzetközi pénzügyi játékosok ügynöke. Ez nem csoda, hiszen a pénzügyi tanácsadó cégek kizárólag a pénzügyi piac érdekében alakítják Magyarországon a törvénykezést, a pénzügyi tudatot és hangulatot, motiválják a politikusokat.

Az ingatlanadóból fedezik a nemzetközi spekuláns tőke nyereségét

Mit lehet tenni?

1. Mit lehet tenni?

– *Egy kormányváltás akkor nem sokat számít.*

– Dehogynem. Nem törvényszerű, hogy így működjenek a dolgok. Magyarországon semmi sem indokolja a magas kamatlábat. A nemzeti banknak kötelessége leszállítani a kamatot. Ez ellen az az érv, hogy akkor kivonul a tőke. Bárcsak kivonulna! Hiszen rajtunk élőszködik egy csomó pióca.

– *Az emberek többsége azt hiszi, hogy a Magyar Nemzeti Bank egy hazai intézmény, és nem tudják, hogy a központi bankok rendszerének egyik eleme. Akkor mit várhatunk tőle?*

– A Monetáris Tanácsban a pénzügyi érdekeltek a pénzügyi érdekeiknek megfelelő döntéseket hoznak. Nézzük a problémát távolabbról! A családoknak, az államnak, a vállalatoknak és a bankoknak van saját mérlegük. Ezek a mérlegek különböznek. Az első három mérlege és a bankrendszer mérlege alkot két fő csoportot, amelyek egymásnak tükörfépei. A bankrendszer aktívái a nem banki szereplők kötelezettségeit, vagyis adósságait jelentik. Minél jobban megterheli a bankrendszer a „nem-banki” szereplőket, az annál jobb a bankoknak, és rosszabb a „nem-banki” szereplőknek. Ezt a fajta szembenállást nálunk tagadják, és azt hiszik, hogy a bankok és az állam mérlege egy és ugyanaz. Egy nemzetgazdaságnak a nem-banki szereplők mérlegét kellene egyensúlyban tartania. Mi pedig folyamatosan a bankok mérlegét akarjuk egyensúlyban tartani. Ha megnézzük a statisztikákat, akkor kiderül, hogy a banki mérlegek nagy nyereség mellett rendben vannak, a többi három mérlege viszont tragikus.

– *Más országokban hogyan működik - kissé nagyképpen és leegyszerűsítve - a kapitalizmus? Ahogy nemrég egy országos internetes portál is megfogalmazta: Magyarország a féltudású elit országa. Régi diplomák, rossz országokban, elkényelmesedett agytekervények, versenyképtelen ötletek, bebetonozott struktúrák, mérhetetlen korrupció. Mikszáth Kálmán irigykedne. Akkor mit várunk az átlagpolgároktól?*

– Egy észbontó agy mosáson vagyunk túl abban a kérdésben, hogy mit jelent a kapitalizmus. Lehet, hogy azért is, mert a magyar nyelv izolált, és a mindennapi életben nem nyert teret a külföldi szakirodalom. A németek például viszonylag széles szakirodalmi bázison élnek, ezért a különböző ismeretek ütköztetéséből egy normális „tudat” fejlődött ki. Mivel Magyarország kicsi, hatékonyan lehet manipulálni, így az emberekben olyan kapitalizmuskép alakult ki, hogy azt hiszik, ami most van nálunk, az a helyes út. Holott ez egy átverés.

– *Korábban több csörte zajlott a kormány és az ellenzék között a nemzeti bank függetlenségének megőrzéséről, noha mára úgy tűnik, mintha a nemzeti bank nem is képviselné annyira hatékonyan a nemzeti érdekeket. Vagyis mégsem olyan jó nekünk a nemzeti bank függetlensége. Teljesen független szervezet, gyakorlatilag érinthetetlen.*

– 43 milliárd eurónyi spekulatív tőke jött be az országba. De hol van? Azt mondják, hogy a bankokban. Ez nem igaz, hiszen a pénz soha sincs ott, ahová érkezik. Beérkezett a kereskedelmi bankokba, de már aznap vagy másnap továbbment oda, ahol jövedelmet tud szerezni. Vagyis a nemzeti bankba, mert ott nagy kamatot ígérnek, és az MNB köteles befogadni ezt a pénzt, és köteles kamatot fizetni érte. A nemzeti bank kiszolgálja a kereskedelmi bankokat, és nagy jövedelemmel táplálja őket. De a nemzeti bankról szóló törvény szerint annak kamatvesztését a költségvetés köteles megtéríteni. A nemzeti bank gyakorlatilag a költségvetés terhére táplálja a kereskedelmi bankokat, azok pedig a spekulációs pénz tulajdonosait. A költségvetés megfélése történik. De mit csinál a nemzeti bank ezzel a pénzzel? Ez a pénz még aznap továbbvándorol külföldre, mert a nemzeti bank köteles a tartalékait külföldön tartani. Mert akkor biztonságos, ha nem az országban van. Nézzük a folyamatot a gyakorlatban! Például a Deutsche Bank elküldi a német háttérű magyarországi kereskedelmi bankba a pénzt. Az továbbadja a nemzeti bankba, az pedig elküldi külföldre, mégpedig a Deutsche Bankba. Míg a Deutsche Bank 1 százalékot fizet a magyar nemzeti banknak, addig mi 9 százalékot fizetünk neki. Lényegében a két kamat közötti különbözetet egymás között elszámolják, és viszik ki a jövedelmet. A pénz valójában meg sem járja ezt az utat, a pénzáramlás csak az üzleti könyvekben jelenik meg. Ezt kamatswapnak hívják. A pénz állandóan úton van, állandóan áramlik, és az áramlásokból jelentkező jövedelmeket csoportosítják le itt és ott. Magyarország folyamatosan a nemzetközi pénztőke javára csapja le a jövedelmeket.

Az ingatlanadóból fedezik a nemzetközi spekuláns tőke nyereségét

2. Az ingatlanadó csapdái

– *Az ingatlanadóról mi a véleménye?*

– A megdrágított lakáshitelezések miatti otthonvesztéseket növeli az ingatlanadó. Ha nekem van egy házam, az évente a 2-3 százaléknyi amortizáció folytán legalább ekkora költséget is generál a karbantartás miatt. Valahol máshol kell megkeresnem azt a jövedelmet, amit ráfordítok a karbantartásra. Ugyanez van a lakások esetében is. Egy társasházban mindenki fizeti a közös költséget. Tehát kiadásom keletkezik az ingatlanommal kapcsolatban. De ha ehhez járul az ingatlanadó, akkor azt is valahonnan máshonnan szerzett jövedelemmel kell fizetnem. Ha mondjuk 150 ezer forint a havi fizetésem, és eddig 10 ezer forintot költöttem a lakásra, akkor most még plusz 10 ezer elmegy. És nem marad elég jövedelemem egyéb célokra. Vagyis kiszívják a gazdaságból a pénzt, beviszik az államháztartásba, ami így fizetőképes lesz a pénzügyi spekuláció kamatszámllájának kifizetésére, hiszen a nemzeti banknál képződő kamatszámllát a költségvetésnek kell kifizetnie. Az ingatlanadó olyan adó, ami mögött önmagában jövedelemképzés nincs, de jövedelemkiszívás van. Nem generál másoknak több jövedelmet, egy központosított elszívásról van szó, amely kizárólag a pénzpiac érdekét szolgálja.

– *Mindig a Nyugatra hivatkoznak, ahol az ingatlanadónak komoly hagyományai vannak.*

– Magyarországon a bérek nem tartalmazzák a lakhatás költségét. Olyan bérszinten élünk, amibe nem fér bele sem a lakás építése, sem a lakáshitelek normál körülmények közötti törlesztése, és nem fér bele a lakásbérlet sem. A mai magyar jövedelmek nem biztosítják a lakhatás feltételeit. Sokféle hatást válthatnak ki az ingatlanadóval: kikergetik az embereket az otthonukból, illetve az ingatlanok értékét csökkentik.

– *Idé kapcsolódik, hogy miért ilyen alacsonyak a hazai bérek? Folyton a termelékenységre hivatkoznak, ámbar az elemzéseket multinacionális cégek állítják össze. Így aztán az emberek természetesen veszik ezt a kis fizetést. A kör pedig bezárul, az információ megtagadva.*

– Ezért mondom, hogy magyar nyelven lehet butaságokat beszélni. Ha valaki elég sokszor mondja, akkor az emberek el is hiszik. A magyar benzinkutas ugyanúgy dolgozik, mint az osztrák benzinkutas. Ha körülnézünk, a nemzeti jövedelem előállításában aktív emberek termelékenységi mutatóiban lényeges különbség nincs. A magyar feldolgozóiparban és szolgáltatóiparban nincs lényeges különbség. Amikor a szolgáltatásban például a bér tizede az európainak, akkor a statisztika úgy mutatja ki, hogy tizednyi hatékonysággal dolgozik. Mert a bér jelenti a mércét. Lényegében ez megint egy óriási átverés. Ha a GDP-be beleszámítom a kormányzati munkát is, és egy köztisztviselő egyed annyi bérért dolgozik, mint egy osztrák, akkor a kormányzati teljesítmény is negyede lesz az osztráknak, és így alacsony a GDP. És akkor azt mondják, hogy azért olyan alacsony a GDP, mert nem vagyunk elég termelékenyek. Csak azt kell megnézni, hogyan számítjuk a termelékenységet.

– *Ha történetfilozófiai síkról közelítjük meg Magyarország felzárkózását a nyugati országokhoz, akkor a kvázi gyarmati státusz hogyan törhető át? Hiszen a centrális, félperifériális, perifériális világok között alig van átjárás. A centrális Nyugat éppen azért centrális, mert kiszívja a félperifériák és perifériák energiáit. Magyarország köztudottan félperifériális ország a mohácsi csatavesztés óta.*

– Az EU alapító szerződése, a Római Szerződés, amit 1992-ben korszerűsítettek, jelenlegi formájában rossz. Az unió gazdaságpolitikája a szabad versenyen és a nyitott piacon alapszik, amit a 98. és a 105. cikkely tartalmaz. Ugyanakkor az 1. cikkely azt is mondja, hogy az emberek boldogulásáért az emberekhez a lehető legközelebb kell hozni, és átláthatóvá kell tenni a döntéseket, ez a szubszidiaritás elve. Ez ellentmondás, hiszen a nyitott piac nem átlátható az emberek számára, és a társadalomtól elszakadva hozzák a döntéseket. Az elmúlt hónapokban kibontakozó válság mindenki előtt világossá tette, hogy az unió is túlműtató pénzpiac mennyire hamis és spekulatív. Az unió országok kormányai a válság hatására több mint 3000 milliárd eurónyi kötelezettségvállalással terhelték meg Európa polgárait. Ez az jelenti, hogy a 400 millió európai polgár egyenként több mint kétmillió forintnyi átlagadósságot kapott a nyakába. Kiderült, hogy nem hatékony a szabad verseny dogmája. Az unió vezetése ugyanakkor nem hajlandó ezzel szembenézni, hanem elkártyázzák az unió polgárok jövőjét. Meg kellene változtatni az alapszerződést is, hiszen a jelenlegi feltételek mellett Magyarország sohasem fog felzárkózni a perifériáról.

Magyarország pénzügyi eszközállománya 22500 milliárd forint volt 2008 végén. Emellett 50 ezer milliárd forint a kötelezettségállomány. A nettó hiány tehát kb. 28 ezer milliárd forint. Vagyis az eszközök teljesen egészében külföldi kézben vannak, hiszen a kötelezettségek fejében járadékot akarnak szedni. Tehát mi 50 ezer milliárd után fizetünk járadékot, aminek a fedezetét 22500 milliárdból akarjuk előteremteni.